

Posudek vedoucího diplomové práce

Vysoká škola: Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta: Právnická
Katedra: Katedra mezinárodního a evropského práva
Diplomant: **Alexandra Mačáková**
Téma diplomové práce: *Polygamie z pohledu mezinárodního práva soukromého*
Vedoucí diplomové práce: Mgr. Slavomír Halla, Ph.D.

Hodnocení kvalifikační práce dle směrnice PF-A-19/02-ÚZ02

	A	B	C	D	E	F	Bez hodnocení
Vědecká přijatelnost tématu	X						
Dodržení zadání						X	
Popis stavu právní vědy ve vztahu k tématu					X		
Rozvržení tématu			X				
Formulace pracovní hypotézy					X		
Prokázání, nebo vyvrácení pracovní hypotézy						X	
Návaznost na stav poznání					X		
Přiměřenost právního rozboru a popisu						X	
Metodičnost & systematičnost					X		
Argumentační úroveň					X		
Použití českého právního řádu, literatury & judikatury				X			
Použití zahraniční literatury & judikatury					X		
Úpravnost a bezchybnost		X					
Jazyková a stylistická úroveň		X					
Správnost, přehlednost a reprezentativnost citací					X		
Správnost a přehlednost soupisu použitých zdrojů					X		
Průměr hodnocení	2,78						

B. Slovní shrnutí

Posuzovaná diplomová práce se zaměřuje na relativně úzkou tematiku – polygamní manželství v MPS, přičemž samotná práce pak dále limituje zkoumání pouze na otázky rozhodného práva a uznání rozhodnutí, a jurisdikční otázky ponechává stranou. Takto vymezený problém bude velice náročný na zpracování s ohledem na množství (nebo spíše neexistenci) dostatečného množství zdrojů vhodných ke zpracování dostupných v českém jazyce. Tento problém diplomantka částečně relativizuje tvrzením v úvodní kapitole: „*Práce si klade za cíl identifikovat a analyzovat přístupy evropských i mimoevropských států k polygamii a dále prozkoumat, jakým způsobem na tyto přístupy reagují evropské právní řády, včetně českého právního systému.*“ Bohužel, zde se materializuje jeden z významných nedostatků práce – očekávání čtenáře úvodní části nenachází naplnění ve zbytku práce.

Jako příklad nenaplnění cílů je možné uvést faktickou neexistenci analýzy právní regulace mimoevropských států, kromě obecného shrnutí o statisticky významnějším počtu polygamních manželství v muslimských zemích a půlstránkovému shrnutí v kap. 1.3.

Z evropských států autorka zkoumá zejména Německo a Velkou Británii, částečně poskytuje vhled do francouzské úpravy (není ovšem zjevné, zda je zde nějaký širší záměr). DE a UK regulace je věnována celá kapitola 4, která ovšem vychází z jediného zdroje, a neuvádí žádnou jinou citaci. V tomto kontextu je téměř neudržitelná finální analýza nabízená v subkap. 4.2, která naznačuje rozdílnost přístupů a pružnost na straně britské právní úpravy vs. pevnost a jednoznačnost úpravy německé. Autor posudku ovšem na str. 19-22 práce neviděl nic, co by odůvodňovalo takové závěry s ohledem na zkoumanou problematiku – i samotná autorka v subkap. 4.1.3-4.1.5 opětovně opakuje srovnatelnost úprav a přístupů. Autor posudku pak nedokáže interpretovat, kde autorka vidí rozdílnost v přístupu při uplatňování výhrady veřejného pořádku, jestli britské soudy mohou odmítat uznání, v případě existence rozporu se standardy „spravedlnosti, morálky nebo veřejného zájmu“ (když z obecné judikatury britských soudů vyplývá, že se musí i tak jednat o nikoliv zanedbatelný, nýbrž materiální rozpor) a úpravy německé, která umožňuje odmítnutí v případně zřejmé nekompatibility s principy německého práva (Zde poznámka o nekritickém přejímání textu cizích autorů – autorka práce cituje pojem „*untragbar*“ zmíněný v kontextu § 6 německého EGBGB na str. 17 citovaného zdroje, ovšem relevantní text předpisu operuje s pojmem „*offensichtlich unvereinbar*“; nadto, § 6 EGBGB se netýká uznávání cizích rozhodnutí, relevantní úpravu je nutno hledat v § 328 ZPO, která využívá stejný pojem jako EGBGB). Obdobně, autor posudku neví, z jakých údajů vychází závěr autorky na str. 24 „*Zatímco Anglie se snaží vyvážit pragmatismus a ochranu monogamie, Německo klade důraz na striktní dodržování svých právních norem.*“ Finálně, i když opomenou formální a materiální výhrady k dané kapitole, zůstává otázka, jaký širší smysl mělo její zařazení, kromě toho co se nabízí – jedná se o volně dostupný zdroj jiného autora (s vlastními chybami), který byl pouze extrémně zjednodušeně přeložen.

Druhou klíčovou kapitolou se jeví část 5, kde diplomantka analyzuje českou právní úpravu. S ohledem na specializaci vedoucího práce se zaměřím především na subkap. 5.3, kde diplomantka rozebírá uznávání cizích rozhodnutí. Diplomantka (částečně) nesprávně uvádí, že rozhodným právem pro platnost manželství je *lex loci celebrationis*. To je pravda pouze v rozsahu formální platnosti (§ 48/2 ZMPS), otázka způsobilosti snoubenců a materiální platnosti se řídí *lex patriae* (§ 48/1 ZMPS). Z nepochopení systematiky § 48 pak diplomantka dovozuje zcela nesprávný závěr: „*Když tedy osoba uzavře manželství v zemi, kde je polygamie legální, české právo toto manželství teoreticky uznává za platné podle práva dané země.*“ Jelikož polygamie nebude českým soudem kvalifikována jako otázka formální platnosti, nýbrž materiální, aplikuje český soud *lex patriae*, bez ohledu na místo uzavření sňatku. Autorka pak v podstatě nevyužívá prostor k analýze regulace uznání cizích rozhodnutí dle § 4 ZMPS, resp. spíše dle *lex specialis* § 51 a 52 ZMPS. Je pravdou, že vnitrostátní rozhodovací praxe k uznání zahraničních polygamních manželství je neexistující a může být na místě hledat inspirace v ostatních EU státech. Ovšem pro akademickou práci je těžko ospravedlnitelné, když takovou inspiraci staví autorka opět pouze na skutečnosti, že „objevila“ volně přístupný zdroj (str. 31, článek Štýbnarové) a bez jakéhokoli srovnání regulatorního rámce cizí rodinněprávní nebo MPS úpravy s tou českou

předkládá čtenáři rozhodnutí dánských a švédských soudů. Krátce k ostatním subkapitolám. Kapitola 5.1 a 5.2 pojednávající o rodinněprávní a trestněprávní regulaci se jeví jako přiměřeně zpracována. Kapitola 5.4 se snaží analyzovat přesahová témata důchodového zabezpečení, dědictví a výživného mezi manžely – určitě velice správné úvahy, ovšem opět - nesystémově – převážnou část každé subkapitoly věnuje autorka analýze rozhodnutí francouzských (?) soudů, bez jakéhokoliv propojení zpátky do české regulativní nebo rozhodovací reality.

Jako finální „závan“ naděje se jeví kapitola 6, která nabízí možné srovnání řešení problematiky s tématem uznání osobního stavu stejnopohlavních párů. Bohužel, i když je kapitola rozložena na 5 stranách, obsahuje velice málo právní argumentace, spíše se jedná o politologické a osobní zamyšlení.

Bohužel, těžké téma – i když bylo paradoxně uchopeno správným způsobem, kdy diplomantka vhodně naznačuje propojenost a multi-tematickost otázky osobního stavu, pak jednotlivá naplnění klíčových subkapitol jsou na hranici obhajitelnosti tohoto druhu kvalifikační práce a z pohledu zařazení práce do oboru MPS se bohužel příslušné části nacházejí pod touto hranicí.

C. Námět k vědecké rozpravě při obhajobě

V případě, že posudek oponenta bude připouštět obhajitelnost práce, měla autorka zodpovědět tyto otázky:

1. Necht' se autorka opětovně vyjádří a krátce srovná přístup německé a britské regulace / soudní praxe.
2. Kdyby český soud určoval právo rozhodné pro platnost manželství čtyř osob, pocházejících ze státu umožňující polygamii, jak by postupoval a k jakému závěru dospěl? Uplatnil by výhradu veřejného pořádku (záleželo by na dalších okolnostech?) A v případě, že by se jednalo o situaci, kdy by český soud už „pouze“ stál před uznáním rozhodnutí soudu takového cizího státu, kterým by byla deklarována existence takového polygamního svazku, mohl by jej bez dalšího řízení uznat dle § 52ZMPS?

D. Závěrečné doporučení

Posuzovanou diplomovou práci s ohledem na obsahové a formální požadavky, které jsou kladeny na práce tohoto druhu na PF UP nedoporučuji k obhajobě.

Z hlediska prokázání dosažení cílů vysokoškolského studia v příslušném akreditovaném studijním programu navrhuji hodnocení práce stupněm:

F (nedostačující)

V Olomouci dne 01.12.2024

Mgr. Slavomír Halla, Ph.D.